

020908-2

Speciální, specializovaný obor vždycky představuje jisté omezení, a to několika směry: jednak omezení věcné, tématické (např. biologie se zabývá živými bytostmi, přičemž hranici mezi živým a neživým nemůže už svými vlastními prostředky náležitě vymezit, třeba už jen proto, že právě v důsledku své specializace nemá možnost ani právo se zabývat fyzikálními a chemickými aspekty životních procesů a projevů jinak než buď s naprostým respektem vůči fyzice nebo chemii (které ovšem zase nemají v rámci své odborné kompetence plný přístup k životu a povaze živých bytostí), anebo jen diletantsky a tím z hlediska oněch jiných odborných věd poloplatně nebo neplatně. A to platí stejnou měrou i pro omezení a vymezení jiných disciplín a subdisciplín – tedy také pro subdisciplíny hermeneutické. Jediná filosofie se nemusí – a dokonce ani nesmí – podřizovat žádné jiné disciplíně (jako její subdisciplína). Pochopitelně to neznamena, že by se filosofie musela tématicky zabývat vším najednou; není to možné už z toho prostého důvodu, že ani ono „vše“, „veškerenstvo“ není celé najednou. Tématická soustředěnost však neznamena (a ani nesmí znamenat) ve filosofii ztrátu jejího vztahu k celku; i když se filosofie zabývá určitými tématicky vymezenými okruhy problematiky, nikdy se nesmí dopustit toho přehmatu, že by přitom ztrácela svůj vztah k ostatku problematiky, a nejen problematiky, ale také k celku veškeré skutečnosti, o kterou při každém problému a v každém okruhu problematiky vždycky jde. A právě proto, že filosofie nesmí nic principiálně vynechat z okruhu svého zájmu, a protože tedy nesmí vynechat ani samu sebe a musí hledat porozumění svému vlastnímu počínání, musí se s nejobecnějším významem a posláním hermeneutiky (jakožto myšlenkového přístupu, přičemž musíme pamatovat, že na nižších až nejnižších úrovních najdeme i hermeneutické přístupy předmyšlenkové a mimomyšlenkové) ztotožnit. Ještě přesněji: nejde o nějaké dodatečné ztotožnění, nýbrž o jednotu od samých počátků filosofie a hermeneutiky, pracující pojmovými, filosofickými prostředky).

(Písek, 020908-2.)